

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ЗА ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ ТА ЇЇ ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Коптюх С. В.

студент 2 курсу

Інституту права Київського національного університету

імені Тараса Шевченка

м. Київ, Україна

На сучасному етапі, в період трансформування всіх видів технологій, дуже швидко набирає оберти конкуренція та суперництво найбільш глобальних компаній. З'являється безліч нових патентів, промислових зразків, чимало нових сортів рослин. Україна відіграє в цьому не останнє місце, дивлячись на дані ГП, які проводили велике дослідження в цій сфері. З огляду на кримінальну відповідальність в цій сфері, можна доповісти, що йде створення Вищого суду з питань інтелектуальної власності, підготовка бази для запуску роботи інституції з назвою Національний орган інтелектуальної власності України, законопроекти в цій сфері (№ 4614, № 5699, № 7538). Наразі цей процес залишається на етапі розробки. В країнах Європи подібний інститут інтенсивно охороняється багатьма нормативно-правовими актами.

Анастасія Паршикова здійснила глобальне дослідження сфери інтелектуальної власності та кримінальної відповідальності в більшості країн Європи. Законодавство Великої Британії демонструє нам власну сферу захисту прав інтелектуальної власності: Закон «Про авторське право, промислові зразки і патенти», Закон «Про авторські та суміжні права, товарні знаки», Закон «Про цифрову економіку», Закон «Про патенти», Закон «Про охорону нових сортів рослин», Закон «Про зареєстровані промислові зразки». Спеціалізованого кримінального суду з питань інтелектуальної власності немає, тому кримінальні справи в цій сфері розглядаються кримінальними судами загальної юрисдикції. На практиці справи у сфері захисту прав інтелектуальної власності можуть розглядатися відповідно до процедури приватного обвинувачення. Тим не менш передбачені санкції за незаконне виготовлення та обіг об'єктів інтелектуальної власності. при сумарному провадженні (summary offense) передбачається позбавлення волі на строк не більше 6 місяців та/або штраф до £50000; засуджені обвинувальним актом (indictable offense) притягуються до сплати штрафу та/або позбавлення волі до 2 років (ст.107 ч.1 Закону «Про авторські, промислові зразки і патенти»). Законодавство Німеччини надає такі нормативно-правові

акти у сфері захисту прав інтелектуальної власності: Закон «Про патенти», Закон «Про охорону товарних знаків та інших позначень», Закон «Про правову охорону промислових зразків», Закон «Про охорону нових сортів рослин», Закон «Про авторські права». Порушення права інтелектуальної власності у випадках, якщо вони вчинені з умислом, є кримінальним злочином. Проте на практиці кримінальні санкції застосовуються тільки у випадках очевидного піратства. Якщо правопорушення не зачіпає державні інтереси, то справа, як правило, розглядається відповідно до процедури приватного обвинувачення (ст. 374 Кримінального кодексу). Крім цього, у ФРН відсутні спеціалізовані кримінальні суди з питань інтелектуальної власності. За несанкціоноване використання творів, захищених авторськими та суміжними правами може бути призначено позбавлення волі на строк до 3 років або штраф, відповідно до ст. 106, 108 Закону «Про авторські права» Тобто ми бачимо, що в країнах Європи такого роду правопорушення не залишаються без уваги і постійно контролюються. Наприклад, у деяких країнах принцип кримінальної відповідальності юридичної особи не усуває кримінальної відповідальності фізичної особи [1, с. 5–6].

Основним джерелом закону про авторське право є Кодекс інтелектуальної власності, який був створений Законом № 92-597 від 1 липня 1992 року і кодифікував закони від 11 березня 1957 року (авторське право) і 3 липня 1985 року (суміжні права). Оскільки Франція є державою-членом ЄС, закони про авторське право повинні враховувати директиви і правила ЄС. Франція є учасником основних міжнародних договорів, що стосуються авторського права, в тому числі: Бернська конвенція ВОІВ з охорони літературних і художніх творів 1971 року (Бернська конвенція). Всесвітня конвенція ООН про авторське право 1952 р; Договір ВОІВ з авторського права 1996 р; Угода СОТ про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності 1994 г. (ТРИПС).

Відносно суміжних прав існують певні угоди, такі як: Римська конвенція ВОІВ про охорону прав виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення 1961 г. (Римська конвенція); Конвенція про захист виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм 1971 р; Договір ВОІВ з авторського права 1996 р.

У разі конфлікту правило старшинства виглядає наступним чином:

1. Французька конституція.
2. Міжнародні договори, в тому числі європейське право (стаття 55 Конституції Франції).
3. Французькі закони.
4. Нормативні акти.

Прецедентне право не є джерелом права і не є обов'язковим для інших судів, навіть якщо воно надає переконливий вплив на аналогічні справи. Десять спеціалізованих цивільних судів першої інстанції

(Tribunal de Grande Instance) мають виняткову юрисдикцію щодо питань авторського права відповідно до статті L.331-1 Кодексу інтелектуальної власності Франції та положеннями Указу 2010-1369 від 12 листопада 2010 г. (Париж, Бордо, Лілль), Ліон, Марсель, Нантер, Нансі, Ренн, Страсбург і Форт-де-Франс). У кримінальних справах застосовуються загальні правила юрисдикції, тому всі кримінальні суди можуть мати юрисдикцію щодо порушення авторських прав [2, с. 1].

Італійські законодавчі інструменти проти порушення прав інтелектуальної власності досить ефективні. У 2003 році в 12 існуючих судах були створені спеціалізовані підрозділи по інтелектуальній власності, а у вересні 2012 року їх кількість збільшилася до 21. Ці підрозділи мають виключною компетенцією приймати рішення по цивільних позовах, що стосуються товарних знаків, патентів, авторського права і недобросовісної конкуренції. Кодекс промислової власності 2005 року, в який були внесені істотні поправки в 2010 р, об'єднав основні закони, що стосуються питань інтелектуальної власності, прямо включаючи незареєстровані товарні знаки, комерційну таємницю та найменування місць походження в якості прав інтелектуальної власності, які вже були захищені італійським законодавством, але тепер можуть користуватися перевагами особливі процедурні правила, передбачені для прав інтелектуальної власності – з двома винятками: Авторське право захищене окремим Законом про авторське право; а також основні положення кримінального законодавства містяться в Кримінальному кодексі. Однак в 2009 році вони були істотно змінені і поліпшені. У 2006 році до Кодексу промислової власності та Закон про авторське право були внесені поправки з метою реалізації Директиви ЄС щодо захисту прав інтелектуальної власності (2004/48 / ЄС) з метою посилення процедурних інструментів захисту прав власників. Як держава-член ЄС Італія застосовує відповідні правила ЄС (в тому числі ті, які стосуються прикордонних заходів) і виконує всі директиви ЄС з питань інтелектуальної власності, а також Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності та основні міжнародні угоди в цій галузі. Італія також є учасником Угоди про єдиний патентному суді (яка була ратифікована в листопаді 2016 г.), а в липні 2015 р приєдналася до розширеного співробітництва в рамках єдиної патентної системи. Також було вирішено, що Мілан прийме італійське місцеве відділення суду. Крім того, в 2015 році Італія запровадила надзвичайно сприятливу систему зниження податків на доходи, отримані від використання та передачі патентів, ноу-хау та інших прав інтелектуальної власності, включаючи товарні знаки [3, 4 с. 1]

Література:

1. Анастасія Паршикова. Кримінально-правова охорона та захист прав інтелектуальної власності [Електронний ресурс] / Анастасія Паршикова // USAID. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/29443.pdf>.
2. Jean-Mathieu Bertho and Aurélie Robert, Jacobacci Avocats. Copyright litigation in France: overview [Електронний ресурс] / Jean-Mathieu Bertho and Aurélie Robert, Jacobacci Avocats // THOMSON REUTERS. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: [https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/w-011-3781?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/w-011-3781?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)).
3. Cesare Galli. Procedures and strategies for anti-counterfeiting: Italy [Електронний ресурс] / Cesare Galli // WTR. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.worldtrademarkreview.com/anti-counterfeiting/procedures-and-strategies-anti-counterfeiting-italy>.
4. Massimo Sterpi and Francesca Fosson, Gianni, Origoni, Grippo, Cappelli & Partners. Patent litigation in Italy: overview [Електронний ресурс] / Massimo Sterpi and Francesca Fosson, Gianni, Origoni, Grippo, Cappelli & Partners // THOMSON REUTERS. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/4-621-2485?transitionType=Default&contextData=%28sc.Default%29>.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ

Коптюх С. В.

студент

Інституту права Київського національного університету

імені Тараса Шевченка

м. Київ, Україна

На сьогоднішній день багато праць вчених присвячено дослідженню питанню щодо відповідальності за порушення правил адвокатської етики та встановлено зміст і значення правил адвокатської етики як соціальних норм. Професійна етика адвоката займає проміжне положення між мораллю і правом яке обумовлює її соціальну природу. Яскравим прикладом є те, що притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності може бути не тільки за діяння в процесі здійснення професійної діяльності адвоката. Тому запропоновано визначити дисциплінарну відповідальність адвоката як спеціальний вид юридичної